

Gemeenteraad gemeente Berkelland

C: K.J. Kellij
T: 0545-250 250
E: info@gemeenteberkelland.nl
Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Zaaknummer : 856404
Onderwerp : Uitvoering Motie M23-19 Duurzaamheidsparagraaf raadsvoorstellen
Verzonden : 23 januari 2024

Aanleiding

Op 6 december heeft u motie M23-19 aangenomen. Daarin verzoekt u ons om:

“vanaf 1 januari 2024 bij een raadsvoorstel een duurzaamheidsparagraaf op te nemen, waarin (indien van toepassing) de bijdrage aan onze duurzaamheidsdoelstellingen wordt beschreven.”

In deze brief beschrijven wij hoe wij invulling geven aan dit verzoek.

In de duurzaamheidsparagraaf nemen we de bijdrage aan onze klimaatdoelstellingen op

In de motie en tijdens de raadsvergadering is geduid door raad en de portefeuillehouder namens het college dat de motie “duurzaamheid” in deze is gedefinieerd als onze vastgestelde klimaatdoelstellingen. We beschrijven (en/of vatten samen) transparant en kort in één paragraaf de *directe bijdragen* van het raadsvoorstel op *bestaand klimaatbeleid* en -doelstellingen.

In algemene zin vallen klimaatdoelstellingen uiteen in de twee categorieën hoe om te gaan met klimaatverandering:

1. **mitigatie**; het tegengaan van klimaatverandering door de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. **CO₂-reductie** is hier een belangrijk onderdeel van.
2. **adaptatie**; het aanpassen van onze leefomgeving en gedrag om beter om te kunnen gaan met de gevolgen van klimaatverandering, zoals hittestress, droogte en wateroverlast.

Tijdens de duiding van de motie kwam duidelijk naar voren dat de raad vooral de (bovenwettelijke) bijdragen aan CO₂-reductie en dus klimaatmitigatie wil zien. Dit benadrukt onze inzet op het stabiliseren en/of voorkomen van klimaatverandering.

Wij zullen ons dan ook daartoe beperken. Klimaatadaptatie valt dus buiten de scope van de duurzaamheidsparagraaf.

Het doel van de duurzaamheidsparagraaf is gericht op het vergroten van de bewustwording op de keuzes die gemaakt kunnen worden.

Onze huidige en vastgestelde klimaat(mitigatie)beleid en hun doelstellingen zijn:

Transitievisie Warmte (vastgesteld 21 december 2021)

- Streven naar 20% minder aardgasverbruik in de gebouwde omgeving t.o.v. 2018.
- de warmtetransitie realistisch, haalbaar en betaalbaar houden voor iedereen.

Energie-uitvoeringsprogramma 2023 – 2030 (vastgesteld 21 november 2023)

- 55% CO₂-reductie in 2030, als opmaat naar klimaatneutraal uiterlijk in 2050.
- Met als afbakening de CO₂-uitstoot gerelateerd aan de energievraag (warmte en elektriciteit).

Akkoord van Groenlo 3.0 (vastgesteld 21 maart 2023)

- Energieneutrale Achterhoek uiterlijk in 2050.
- 55% CO₂-reductie van de energetische broeikasgassen in 2030.
- Samen d'ran, de krachten en uitvoering bundelen in de Achterhoek.

Regionale Energiestrategie Achterhoek 1.0 (vastgesteld 23 november 2021)

- bijdragen aan het Achterhoekse RES-bod van 1,35 TWh tot 2030.
- maximaal benutten van zon-op-dak.
- Windenergie in zoekgebied K onderzoeken en daarbij streven naar 0,071 TWh.
- Onze bestaande portfolio van 12 zonneparken realiseren.

Kader voor de inkoop van duurzame energie (vastgesteld 7 mei 2019)

- Bij de duurzame inkoop van energie wordt bedoeld dat er hernieuwbare energie wordt ingekocht. Met de uitgangspunten:
 - Zo lokaal mogelijk inkopen;
 - De winst op energie zoveel mogelijk lokaal terug te laten vloeien;
 - Een contract te sluiten waarbij minder afname van energie geen invloed heeft op het contract;
 - Doelmatig en efficiënt inkopen;
 - Zelf energie (laten) opwekken.

Gemeente als voorbeeld in de energietransitie (vastgesteld binnen begroting 2024)

- bewust, aantoonbaar en zichtbaar verduurzamen, zowel in beleid als met haar eigen bedrijfsvoering. bijvoorbeeld door het plaatsen van LED verlichting, isolatie van eigen gebouwen en dergelijke valt hier ook onder (Fijn leven, Bedrijfsvoering, accommodaties)
- Aanjaag- en bewustwordingsrol binnen de organisatie

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2020-2036

- Op het thema duurzaamheid is nog geen specifiek beleid geformuleerd ten behoeve van onderwijs, met uitzondering van het streven naar ENG (Energie Neutraal Gebouw) voor nieuwbouw. Bij aanpassingen aan het gebouw wordt gestreefd naar Frisse Scholen C of B.

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

- Bij inkopen neemt de gemeente milieuaspecten in acht; in paragraaf 6.3 onder a Inkoop en aanbestedingsbeleid 2017 wordt dit uitgewerkt.
- De gemeente experimenteert waar mogelijk met circulair en/of innovatiegericht inkopen.

Afbakening: Wat nemen wij op in de duurzaamheidsparagraaf

Alleen bovenwettelijke bijdrage

De duurzaamheidsparagraaf gaat over bijdrage aan de door de gemeente vastgestelde doelstellingen. Deze zijn bovenwettelijk omdat wij als gemeente moeten voldoen aan de landelijke wet- en regelgeving. Bijvoorbeeld bij een nieuwbouwwijk wordt niet benoemd dat deze aardgasloos is en voldoet aan de wettelijke normen van het bouwbesluit. Wel kan bijvoorbeeld een keuze/mogelijkheid/onmogelijk worden benoemd voor de aanleg van een collectief warmtenet in het kader van de transitievisie warmte.

Alleen klimaat, geen brede definitie

Tijdens de raadsvergadering hebben meerdere definities en afbakeningen de revue gepasseerd. Denk aan de VN-commissie Brundtland uit 1987; de VN Social Development Goals (SDG); of de Achterhoek als SDG-regio. Deze zijn nadrukkelijk tijdens de behandeling van de motie niet van toepassing verklaard op de duurzaamheidsparagraaf.

Alleen klimaatmitigatie, niet -adaptatie

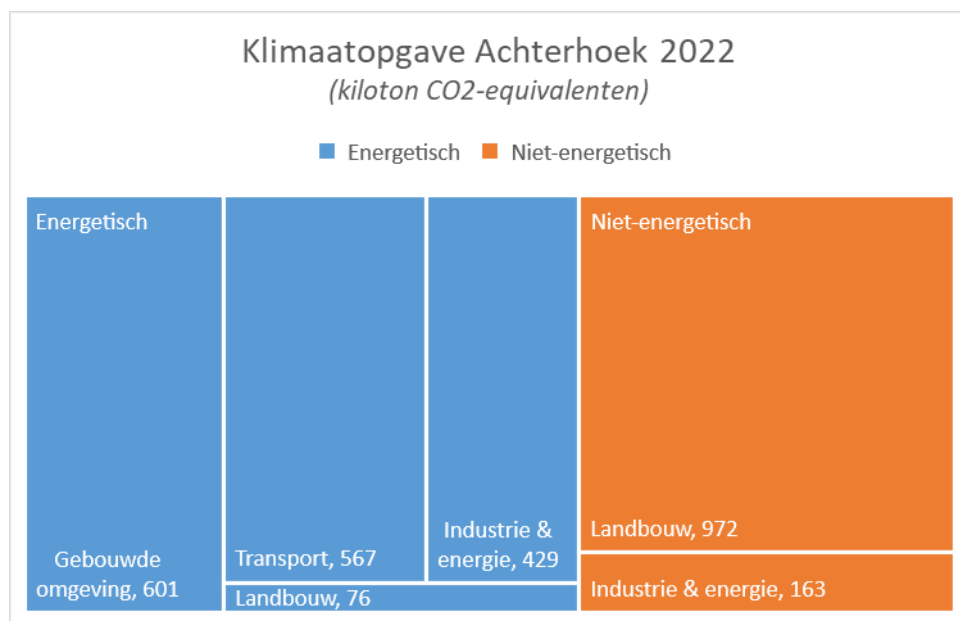
In de duurzaamheidsparagraaf nemen we aanpassingen aan onze leefomgeving vanwege klimaatverandering niet op. Denk hierbij aan aanpassing in onze gebouwde omgeving en/of natuur om te kunnen omgaan met pieken (extremen) in weersomstandigheden (neerslag, hitte, droogte, etc.).

Geen andere thema's, zoals...

Circulariteit, biobased economy en het grondstoffenakkoord zijn niet expliciet genoemd in de motie of tijdens de raadsvergadering. Maar ook deze thema's en onderliggende doelstellingen nemen wij niet op in de duurzaamheidsparagraaf, om twee redenen:

1. de raad heeft hiervoor geen beleid vastgesteld, en
2. deze thema's dragen niet (direct) bij aan de reductie van onze huidige CO₂-uitstoot.

U heeft in verschillende moties en bij het vaststellen van de ontwerp omgevingsvisie aangegeven het landelijk beleid op het gebied van klimaatakkoord/ klimaat-doelstellingen te willen volgen. Dit is vertaald in het Energie Uitvoeringsprogramma (EUP) en richt zich op de energetische CO₂-uitstoot uit de gebouwde omgeving.

Voor transport en industrie hebben we als gemeente eigenlijk geen beleidsruimte noch instrumenten hierop in te zetten. Voor landbouw geldt dit ook, al hebben we soms 'bijvangst' door bijvoorbeeld kavelruil initiatieven die een optimalere bedrijfsvoering mogelijk maken. Maar ook hier zijn onze mogelijkheden zeer beperkt en dit nemen we niet op in de paragraaf Duurzaamheid.

Voor de niet energetische broeikasgassen, bijvoorbeeld methaan uit mest, hebben we als gemeenten geen instrumentarium en sturingsmogelijkheden.

Geen Social Return On Investment (SROI)

SROI valt onder de noemer 'duurzame arbeidsmarkt'. Opdrachtnemers wordt gevraagd om naast het uitvoeren van de reguliere opdracht een maatschappelijke of sociale bijdrage in te vullen. In Berkelland (en in de Achterhoek) vullen wij dit concreet in met het Plan dienstverlening SROI Arbeidsmarktregio Achterhoek (collegebesluit 25-10-2022). Hierin spreken we af een bijdrage te leveren aan de duurzame arbeidsparticipatie en/of het vakmanschap van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. 'Duurzaamheid' slaat hier niet op de reductie van broeikasgassen en SROI is daarmee uitgesloten van de duurzaamheidsparaagraaf.

De duurzaamheidsparaagraaf is alleen van toepassing op raadsvoorstellen

De motie verzoekt alleen om een duurzaamheidsparaagraaf in raadsvoorstellen. Collegevoorstellen zijn dus uitgesloten van een verplichte melding. Het staat ons uiteraard vrij om, waar relevant, het wel te benoemen in collegevoorstellen, raadsbrieven en andere communicatie.

Vervolgstappen:

- Wij informeren uw raad over deze uitwerking met deze raadsinformatiebrief.
- Het opgave team duurzaamheid geeft een voorlichting voor alle Berkellandse collega's die raadsvoorstellen schrijven.
- Monitoring vindt plaats via de P&C cyclus op de genoemde vastgestelde doelstelling zelf. Er is niet voorzien in een monitorings- en vraagbaakrol voor de duurzaamheidsparaagraaf.
- De duurzaamheidsparaagraaf wordt zo snel mogelijk doorgevoerd in het zaakstelsel waarna deze standaard onderdeel uitmaakt van het format raadsvoorstel.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. G. Koudijs.

drs. J.H.A. van Oostrum.

Kopie aan:
- Archief